

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії **Тан Фань**, 1991 року народження, громадянка КНР, освіта вища – у 2019 році закінчила магістратуру Хунанського науково-технічного інституту зі спеціальності Музичне виконання.

Виконала акредитовану освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії «Музичне мистецтво».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського Міністерства культури та стратегічних комунікацій України від 27 березня 2025 року № 54, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради:

Александрової Оксани Олександрівни, доктора мистецтвознавства, професора, завідувача кафедри теорії музики Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського;

Рецензентів:

Бєлік-Золотарьової Наталії Андріївни, кандидата мистецтвознавства, професора, завідувача кафедри хорового та оперно-симфонічного диригування Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського;

Іванової Юлії Миколаївни, кандидата мистецтвознавства, доцента, доцента кафедри хорового та оперно-симфонічного диригування Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського;

Офіційних опонентів:

Бондар Євгенії Миколаївни, доктора мистецтвознавства, професора, завідувача кафедри хорового диригування Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової;

Заверухи Олени Леонідівни, кандидата мистецтвознавства, доцента, завідувача кафедри академічного та естрадного вокалу Київського столичного університету імені Бориса Грінченка,

на засіданні 15 травня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 02 Культура і мистецтво **Тан Фань** на підставі публічного захисту дисертації «Теоретико-практичні та виконавські виміри дитячого хорового мистецтва України і Китаю (на прикладі діяльності Сергія Прокопова та Яна Хунняня)» за спеціальністю 025 Музичне мистецтво.

Дисертацію виконано в Харківському національному університеті

мистецтв імені І.П. Котляревського Міністерства культури та стратегічних комунікацій України.

Науковий керівник: **Батовська Олена Миколаївна**, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри хорового та оперно-симфонічного диригування Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису державною мовою, містить науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень. Вона є завершеною і самостійною науковою працею, актуальність обраної теми якої зумовлена відсутністю комплексного порівняльного аналізу історичного розвитку, теоретичних засад та практичного досвіду дитячого хорового мистецтва в Україні та Китаї, зокрема творчості С. Прокопова, Я. Хунняня та їхніх колективів, на тлі зростаючого міжнародного інтересу до цієї галузі, висвітлює значущі для сучасної науки питання, має наукову новизну та практичну цінність, містить низку нових, актуальних та достовірних результатів, що засвідчують важливість проведеного дослідження для сучасного музикознавства та мистецької практики. Вимоги щодо оформлення дисертації виконано.

Здобувачка має 7 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 статті у спеціалізованих фахових виданнях, затверджених МОН України:

1. Тан, Фань (2024). Репертуар Пекінського філармонічного хору 80–90-х років XX століття: жанрова та стильова панорама. *Слобожанські мистецькі студії*. Харків.. Вип. 1 (04). С. 117–121.

<https://journals.spu.sumy.ua/index.php/art/article/view/237>

2. Тан, Фань (2023). Сучасне дитяче хорове мистецтво України та Китаю: презентація досвіду майстрів (Сергій Прокопов – Ян Хуннянь). *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*. Харків. Вип. 67. С. 91–106. https://intermusic.kh.ua/vypusk67/problem_67_6_tanfan.pdf

3. Тан, Фань (2022). Ян Хуннянь (杨鸿年) – фундатор традицій дитячого хорового виконавства Китаю. *Музичне мистецтво і культура*. Одеса. Вип. 34, кн. 1. С. 253–265. <https://music-art-and-culture.com/index.php/music-art-and-culture-journal/article/view/786>

1 публікацію у зарубіжних міжнародних виданнях:

4. Тан Фань, Батовська О. (2021). Генеза дитячого хорового виконавства Китаю. *Грааль науки*. № 11. С. 624–626. doi:10.36074/grail-of-science.24.12.2021.120.

та 5 публікації у вигляді тез доповідей на наукових конференціях: VI, VII, VIII Міжнародних науково-практичних конференціях «Диригентсько-хорова освіта:

синтез теорії та практики» (Харків, 2022, 2023, 2024), IX Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції *«Регіональні культурні, мистецькі та освітні практики»* (Переяслав, 2022).

У дискусії взяли участь, поставили питання та висловили зауваження:

Александрова Оксана Олександрівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри теорії музики Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського, із питанням, зокрема:

1. Назвіть ключові особливості репертуару Хору Пекінської філармонії. Які аспекти виконавської майстерності розвивалися завдяки такому репертуару?

На всі питання здобувачка надала повні відповіді, які задовольнили голову ради, зокрема здобувачка зазначила, що репертуар хору Пекінської філармонії характеризується широкою жанровою палітрою, охоплюючи як китайську, так і західноєвропейську музику, від народних пісень до складних хорових творів. Ключові особливості репертуару: Синтез культур: Поєднання китайських народних пісень та західноєвропейської музики (твори Баха, Моцарта, Шуберта), що свідчить про відкритість до різних культурних традицій. Різноманітність жанрів: Від духовних творів (Аве Марія Баха-Гуно, Шуберт) до світських («Луна» Лассо, «Вісім коней» Се Енкбаяр), від народної музики до сучасної композиції (Гершвін, Веббер, Дай Юу). Виконання складних творів, що вимагають від юних виконавців високого рівня вокальної техніки та співацької культури (наприклад, «Водяна курка» Моу Хунгена). Педагогічна спрямованість: Репертуар підібраний таким чином, щоб сприяти всебічному розвитку молодих музикантів. Ян Хуннянь підбирав репертуар для різних вікових груп, враховуючи їх вокальні можливості та музичні інтереси. Завдяки такому підходу, у дітей розвивалися різні аспекти виконавської майстерності, такі як вокальна техніка, музичний слух, почуття ритму та ансамблю. Хор також сприяв розвитку емоційної виразності, артистизму та сценічної культури.

Бєлік-Золотарьова Наталія Андріївна, кандидат мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри хорового та оперно-симфонічного диригування Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського, із питаннями, зокрема:

1. Чим був обумовлений вибір матеріалу дослідження дисертації?

На всі питання здобувачка надала повні відповіді, які задовольнили рецензента, зокрема здобувачка зазначила, що їй відомо про розмаїття дитячих хорових колективів як в Україні, так і в Китаї, творчість яких, безперечно, заслуговує на окреме наукове дослідження. Навчаючись в аспірантурі Харківського національного університету мистецтв, я спостерігала схожість

звучання, методів та репертуару дитячого хору «Весняні голоси» під керівництвом Сергія Прокопова з Хором Пекінської філармонії, з яким ознайомила під час навчання в Китаї. Особистий досвід відвідування репетицій та концертів саме цих колективів став імпульсом для написання мого дослідження. Творчість хорів «Весняні голоси» та Пекінської філармонії є значущим внеском у розвиток хорового мистецтва. Попри наявність численних наукових праць з питань дитячого хорового мистецтва України та Китаю, таких авторів як І.Бермес, Н.Белік-Золотарьова, Є.Бондар, Ю.Воскобойнікова, Л.Долинська, Ю.ванова, А.Лашенко, Лінь Хай, Лю Фань, Лянь Лю, Ма Сюй та інших, обраний ракурс дослідження залишається нерозкритим. Саме тому вивчення діяльності таких видатних постатей, як Ян Хуннянь та Сергій Прокопов, є актуальним у контексті розвитку сучасного хорового мистецтва. Їхній творчий шлях, педагогічні принципи та внесок у світовий хоровий рух потребують детального вивчення.

Іванова Юлія Миколаївна, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри хорового та оперно-симфонічного диригування Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського із питаннями, зокрема:

1 Ви розглянули репертуар двох хорів «Весняні голоси» та хор Пекінської філармонії, назвіть спільні та відмінні риси репертуару названих хорів.

На всі питання здобувачка надала повні відповіді, які задовольнили рецензента. Зокрема, серед спільних рис вона зазначила: Поліжанровість: Обидва хори виконують різноманітний репертуар, що включає як класичні твори, так і сучасну музику, народні пісні та обробки. Акцент на національній музиці: Пекінський хор популяризує китайську музику, а "Весняні голоси" – українську. Обидва колективи приділяють велику увагу збереженню та популяризації національної культурної спадщини. Педагогічна спрямованість: Репертуар обох хорів підібраний таким чином, щоб сприяти всебічному розвитку молодих виконавців, формувати у них музичний смак та підвищувати виконавську майстерність. Адаптація складних творів. Обидва хори практикують виконання складних хорових партитур, адаптованих для дитячих голосів, що сприяє розвитку високого рівня виконавської культури. Серед відмінностей виокремила: Пекінський хор працює в контексті китайської культури, а "Весняні голоси" – української культури. Це визначає специфіку репертуару, вибір творів та їхню інтерпретацію. Мова виконання: «Весняні голоси» переважно виконують твори українською мовою, тоді як Хор Пекінської філармонії використовує китайську та інші мови. Отже, обидва хори демонструють подібність у поліжанровості та педагогічній спрямованості репертуару, проте різняться у відображенні національного культурного контексту та пропорційному співвідношенні національних і світових творів.

Бондар Євгенія Миколаївна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри хорового диригування Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової із запитаннями:

1. Які провідні напрями розвитку сучасної дитячої хорової музики ви б наголосили окремо і чим вони характеризуються?

2. Чи бачите ви можливість інтеграції результатів вашого дослідження в педагогічний процес чи виконавську сферу?

На всі питання здобувачка надала повні відповіді, які задовольнили опонента. Зокрема, здобувачка зазначила, що серед напрямів розвитку сучасної дитячої хорової музики вона би наголосила на наступних: Стильове різноманіття та жанровий синтез, Тематична актуальність та соціальна ангажованість, Інтерактивність та залучення дітей до творчого процесу: Фольклорна рецепція та модернізація. Щодо другого питання здобувачка відповіла, що безумовно, результати дослідження мають значний потенціал для інтеграції як у педагогічний процес, так і у виконавську сферу. У педагогічному процесі описані базові концепції дитячого хорового мистецтва можуть слугувати основою для розробки навчальних планів і програм з хорового співу для дітей. Концепції допомагають чітко визначити цілі навчання на різних етапах. Розуміння цих концепцій може надихати педагогів на розробку нових і вдосконалення існуючих методик навчання. Концепції можуть використовуватися як критерії для оцінювання прогресу учнів у різних аспектах хорового мистецтва. У виконавській сфері: Розуміння концепції "Репертуар і стилі" допомагає керівникам хорів свідомо підходити до вибору музичного матеріалу, враховуючи вікові особливості дітей, їхні вокальні можливості. Акцент на "Емоційній виразності та інтерпретації" спонукає до глибокої роботи над художнім образом твору. Концепція "Соціальна і культурна адаптація" підкреслює важливість співпраці та взаєморозуміння між учасниками хору. Усвідомлене застосування принципів "Вокальної підготовки і техніки" та "Музичної грамотності і теорії" сприяє покращенню якості вокального виконання та музичності хору в цілому.

Заверуха Олена Леонідівна, кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри академічного та естрадного вокалу Київського столичного університету імені Бориса Грінченка із запитаннями, зокрема:

1. Ви проаналізували твори з репертуару хору «Весняні голоси» та Хору Пекінської філармонії. Які методи були задіяні для створення виконавської моделі хорових творів?

2. Чим Ви керувались при виборі творів із репертуару дитячих хорових колективів "Весняні голоси" і хору Пекінської філармонії щодо виконання аналізів у підрозділі 3.2?

На запитання здобувачка надала повні відповіді, які задовольнили опонента. Здобувачка зазначила, що для створення виконавської моделі творів з репертуару хору «Весняні голоси» та Хору Пекінської філармонії були

застосовані жанрово-стильовий та музично-виконавський методи. Розуміння жанрово-стильових особливостей є фундаментальним для визначення відповідних засобів виразності. Музично-виконавський метод був задіяний для визначення конкретних виконавських завдань, що впливають з музичного тексту. Цей метод спрямований на виявлення технічних і художніх труднощів та потенційних виконавських рішень. Щодо другого питання, здобувачка відповіла, що загальним критерієм відбору нотного матеріалу для аналізу з репертуару обох хорових колективів була художньо-естетична цінність творів. Обираючи твори для аналізу з репертуару дитячого хору "Весняні голоси", вона керувалася прагненням продемонструвати розмаїття жанрово-стильових уподобань колективу, що є ключовим аспектом його творчого кредо. Щодо вибору творів Хору Пекінської філармонії, визначальним фактором стала репрезентативність їхньої репертуарної палітри, яка, як вказано у тексті, є "доволі широкою" та охоплює "різні стилі і жанри", включаючи твори китайських та європейських композиторів різних епох. Аналіз саме цих творів дозволяє розкрити тенденцію до всебічного синтезу історичних пластів, жанрових і культурних парадигм у творчості колективу.

Результати відкритого голосування:

«За» проголосували 5 членів ради,

«Проти» проголосувало 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Тан Фань** ступінь доктора філософії з галузі знань 02 Культура і мистецтво за спеціальністю 025 Музичне мистецтво.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

ГОЛОВА

разової спеціалізованої
вченої ради



Оксана Александрова